

הכנסת

**צוות הייעוץ המשפטי
לוועדת הפנים והגנת הסביבה
(ביטחון פנים)**

כ"ה בתמוז התשע"ו
31 ביולי 2016

לכבוד

חברי ועדת הפנים והגנת הסביבה

נכבדי,

הנדון: צווים להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים (שינוי התוספות)

לקראת ישיבת הוועדה הצפויה להתקיים ביום כ"ו בתמוז התשע"ו (1 באוגוסט 2016) בצווים שבנדון, מוגשת בזאת סקירה בנושא.

חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998 – רקע

1. החוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, תשנ"ח-1998 (להלן – החוק או החוק להסדרת הביטחון), מסדיר את ההנחיה הביטחונית בכל הקשור לפעולות אבטחה לגופים שונים, בעיקר גופים ציבוריים, אך גם מספר גופים פרטיים.
2. החוק מגדיר 3 סוגי "פעולות אבטחה" לגביהן ניתנות הנחיות אבטחה:
  - א. פעולות אבטחה פיזית – פעולות לשמירה והגנה על בני אדם ורכוש המצוי במבנה או מקום של גוף ציבורי.
  - ב. פעולות לאבטחת מידע – פעולות לשמירה והגנה על מידע מסווג של גוף ציבורי או המצוי ברשותו.
  - ג. פעולות לאבטחת מערכות ממוחשבות חיוניות – פעולות לשמירה והגנה על מערכות ממוחשבות, שנקבעו ככאלה על ידי גוף שהוסמך על ידי הממשלה לכך, וכן על המידע האגור בהן ועל מידע מסווג הקשור בהן.
3. לשם מתן הנחיות לפעולות אבטחה, החוק קובע כי ימונו **קצינים מוסמכים**, השב"כ או המשטרה, אשר יהוו את הסמכות המקצועית והגורם המנחה **של הגופים**.

4. לחוק להסדרת הביטחון יש ארבע תוספות:

- א. התוספת הראשונה כוללת גופים המונחים על ידי שב"כ בכל הנוגע לאבטחת המידע של הגופים ולאבטחתם הפיזית.
- ב. התוספת השנייה כוללת גופים המונחים על ידי שב"כ בכל הנוגע לאבטחת המידע של הגופים ומונחים על ידי המשטרה בכל הנוגע לאבטחתם הפיזית.
- ג. התוספת השלישית כוללת גופים המונחים על ידי המשטרה בכל הנוגע לאבטחתם הפיזית.
- ד. התוספת הרביעית כוללת גופים המונחים על ידי השב"כ בכל הנוגע למערכות ממוחשבות חיוניות.

5. בחוק נקבע מנגנון המאפשר את עדכון הרשימות, בצו של השר לביטחון הפנים, הטעון את הסכמת ראש הממשלה, התייעצות עם השר הנוגע בדבר (שבתחום פעולתו מצוי הגוף אותו מבקשים להוסיף לתוספת) ואישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת.

גופים המנויים בתוספת הרביעית ¹	גופים המנויים בתוספת השלישית	גופים המנויים בתוספת השנייה	גופים המנויים בתוספת הראשונה	
	משטרת ישראל	משטרת ישראל	השב"כ	הנחיה לעניין אבטחה פיזית
		השב"כ	השב"כ	הנחיה לעניין אבטחת מידע
		השב"כ	השב"כ	הנחיה לעניין התאמה ביטחונית
השב"כ				הנחיה לעניין אבטחת מערכות ממוחשבות חיוניות

6. לשם ביצוע פעולות האבטחה, מגדיר החוק כי הגופים הציבוריים ימנו ממוני ביטחון, אשר להם, בין היתר, סמכויות לעריכת חיפוש, תפיסת חפץ, זיהוי אנשים הבאים למתקני הגופים הציבוריים ועיכובם בנסיבות שונות.

¹ חלק מהגופים המנויים בתוספת הרביעית מנויים גם בתוספת השנייה.

התפתחויות עתידיות

7. ב-15.2.2015 קיבלה הממשלה את החלטה 2444, במסגרתה, בין היתר, הוחלט להעביר את סמכות ההנחיה לעניין מערכות ממוחשבות חיוניות מהשב"כ לרשות הלאומית להגנת הסייבר (להלן – רשות הסייבר). בימים אלה נדונה בוועדת החוץ והביטחון הצעת חוק שנועדה לעגן החלטה זו. אם תאושר הצעת החוק, יהיו לכך השלכות גם על יישום הצווים, כפי שנפרט בהמשך.

הצווים המונחים על שולחן הוועדה

8. על שולחן הוועדה מונחים ארבעה צווים:

- א. **הוספת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לתוספת הרביעית.**
משמעות הדבר היא כי השב"כ ינחה את הלשכה לעניין אבטחת מערכות ממוחשבות חיוניות.
אם תתקבל הצעת החוק הנדונה כיום בוועדת החוץ והביטחון, במהלך השנה הקרובה תעבור סמכות ההנחיה לרשות הסייבר.
- ב. **הוספת בעלי הזכויות בחזקות 1/14 (מאגר "לוייתן דרום") ו-1/15 (מאגר "לוייתן צפון") לתוספת הרביעית.**
משמעות הדבר היא כי השב"כ ינחה את בעלי הזכויות בחזקות אלה לעניין אבטחת מערכות ממוחשבות חיוניות, בנוגע למערכות הממוחשבות המופעלות בקשר לחזקות אלו בלבד. נעיר כי בשנת 2014 נוספו לתוספת הרביעית בעלי הזכויות בחזקות אחרות: אשקלון, תמר, דלית ונועה.
אם תתקבל הצעת החוק הנדונה כיום בוועדת החוץ והביטחון, במהלך השנה הקרובה תעבור סמכות ההנחיה לרשות הסייבר.
- ג. **הוספת נמלי חיפה ואשדוד לתוספת הרביעית.**
משמעות הדבר היא כי השב"כ ינחה את הנמלים לעניין אבטחת מערכות ממוחשבות חיוניות. נמלים אלה מנויים כבר משנת 2005 בתוספת השנייה לחוק, ולכן כיום השב"כ מנחה אותם לעניין אבטחת מידע ומשטרת ישראל מנחה אותם לעניין אבטחה פיזית.
אם תתקבל הצעת החוק הנדונה כיום בוועדת החוץ והביטחון, במהלך השנה הקרובה יונחו נמלים אלה כך:
אבטחת מידע ואבטחת מערכות ממוחשבות חיוניות – רשות הסייבר.
אבטחה פיזית – משטרת ישראל.
- ד. **הוספת חברת נתיבי תחבורה עירוניים (נת"ע) לתוספת השנייה ולתוספת הרביעית.**
משמעות הדבר היא כי השב"כ ינחה את החברה לעניין אבטחת מידע ואבטחת מערכות ממוחשבות חיוניות, ומשטרת ישראל תנחה אותה לעניין אבטחה פיזית.
אם תתקבל הצעת החוק הנדונה כיום בוועדת החוץ והביטחון, במהלך השנה הקרובה תונחה החברה כך:
אבטחת מידע ואבטחת מערכות ממוחשבות חיוניות – רשות הסייבר.
אבטחה פיזית – משטרת ישראל.

נקודות לדיון

9. ההצדקה להוספת גופים לתוספות לחוק מבוססת על סיכון ביטחוני הנשקף כתוצאה מפגיעה בהם. על הוועדה לקבל, לגבי כל אחד מהגופים, **הסברים לגבי הצורך הביטחוני המצדיק את הוספתם לחוק.**

10. בעלי החזקות במאגרי לווייתן דרום ולווייתן צפון שונים מיתר הגופים שהוספתם מתבקשת בצווים, בהיותם גופים פרטיים. בשנים האחרונות יש מגמה הולכת וגוברת של הרחבת תחולתו של החוק גם לגופים פרטיים. במהלך דיונים דומים שנערכו עוד בשנת 2009 הערנו על כך **שהחוק במתכונתו הנוכחית מתאים יותר לגופים ציבוריים, ויש לערוך בו שינויים כך שיתאים יותר לגופים פרטיים.** בין היתר, הצענו לפרט בחוק את אמות המידה להכללת גופים חדשים במסגרת החוק ולשנות את מנגנוני הערר על הנחיות מקצועיות. נעיר גם כי בחוק הקיים אין לגופים המנחים כלים לאכוף את הנחיותיהם. יושב ראש הוועדה דאז, חה"כ דוד אזולאי, אף הגיש הצעת חוק שנועדה להסדיר היבטים אלה בחוק, כך שיתאימו יותר גם לגופים פרטיים. בדיונים דומים בשנת 2011 אף התנתה הוועדה את אישור הוספתם של גופים פרטיים בהתחייבות הממשלה לתיקון החוק. עם זאת, אף שחלפו חמש שנים, הממשלה טרם הביאה לאישור הכנסת הצעת חוק כזו.

במקרה הנוכחי, מדובר בבעלי זכויות במאגרי גז שדומים להם כבר נכללו בעבר במסגרת החוק. משכך, אין מדובר בפריצת מסגרת נוספת שיש בה כדי למנוע את אישור הצו. ואולם, **על הוועדה לדרוש מהממשלה להציג לוחות זמנים ברורים להבאת תיקון החקיקה לכנסת.**

בברכה,

הייעוץ המשפטי לוועדה